

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5, Abonnementspris kr 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen mandag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 l. åpent torsdage fra 10-2 og 4-7. Lørdager fra 10-1. De øvrige dager fra 10-4. Utbetalinger kun mandag kl. 3-4.

INNHold: Ondets rot - Ved årsskiftet - Religion og videnskap i åndslivet - Hedningemisjon og jorddyrkning - Eugenikk og Colibat - Præhistoriske skelettfund i Palestina - Bokanmeldelser - Her hjemme - og derute - Innsamlingsliste.

Ondets rot.

De fleste mennesker som overhodet beskjefte sig med sosiale problemer er klar over at nutidens krise ikke skyldes den fire-årige verdenskrig alene men at det er helt andre forhold som dypest sett ligger til grunn for den. Selvfølgelig er krigen en medvirkende faktor, men *den* har nærmest ansvaret for den ytterligere tilspissning, som den ved sine mangfoldige og voldsomme virkninger har gitt den allerede foreliggende situasjon hvorved den utløste foreteelser som ellers vilde ha utviklet sig meget langsommere. Blandt disse foreteelser finnes også de mange forhold som kan sammenfattes under betegnelsen: *familielivets og hjemmenes oppløsning*. Tendensen gikk i denne retning allerede lenge før krigen — teoretisk var det syn på familieinstitusjonen som nu er knæsett i Sovjet-Russland allerede den gang fullt utformet. Industriens utvikling med dens krav om kvinnelig arbeidshjelp ved maskinene, boligforholdene i storbyene m. v. gjorde allerede den gang sitt til å ødelegge hjemmene og oppløse familiene. Imidlertid var det dog ikke disse ytre årsaker som undergravde mest — langt verre var de *indre* oppløsningstendenser som gjennom det stadig stigende antall av skilsmisser umuliggjorde målbevisst barneopdragelse og hjemlig trygghet for de unge, fordi tilliten og ærbødigheten for foreldre måtte lide under de løse forhold. Takket være det lettvinde syn på ekteskapet blev disse jo sluttet nettop på en langt løsere basis enn før — ofte på en forelskelse av helt forbigående og ytre art. Man hadde stort sett tapt av syne ekteskapets *hellige* karakter og de *forpliktelses* som følger av dette. Derfor instiftet pave Leo VIII — denne store pave med det åpne blikk for tidens onder — *festen til den hellige familie*. Han vilde dermed

stille frem for menneskeheten, men selvfølgelig først og fremst for Kirkens barn, det ophøiede eksempel, som evangeliene har gitt oss i sin beretning om Kristi liv sammen med Maria og Josef i Nazareth. Det var hans ønske at dette levende og lysende forbilled skulde innspirere menneskene til å gjenopreise det kristne familieliv i overensstemmelse med Guds plan med det — slik som denne plan stilles oss for øie i Nazareth. Ti familien er og blir grunnelementet såvel i Guds rike som i denne verdens rike — hovedcellen for alt spirende liv. Alltid viser det sig at samfundslivet er preget av stabilitet og orden der hvor familielivet blomstrer, pleies og beskyttes og der — og *bare* der — vil «Guds rike»: vil fredelige, lykkelige, harmoniske leveforhold med orientering mot evigheten være mulig.

Dette er en sannhet som de menn, som i nutidens vanskelige dager har fått den tunge og ansvarsfulle oppgave å forsøke å finne vei ut av kriseperioden og avhjelpe all den åndelige og materielle nød — som de *må* se i øinene og ta konsekvensen av. En samfundsreformatør vil aldri kunne komme utenom *hjemmenes* betryggede eksistens — men for mange ærlige politikere er dette en erkjennelse som det ikke faller dem lett å tilegne sig, da den ligger motsatt de «*interesser*» som de selv mener kommer i første rekke: ophjelpen av fabrikkansleggene med den føromtalte billige kvinnelige arbeidskraft — den «*frie*» konkurranse kjønnene imellem — den seksuelle likestillethet i «*frie*» forbindelser o.s.v. Men før eller senere vil allikevel alle ærlige og virkelig fordomsfri ansvarshavende måtte innrømme, at i sosialpolitikken kommer vi ikke utenom de *gode* hjem som samfundets bærepiller.

Av fengselsdirektør Nissens bok, som er anmeldt i

dette nr. av «St. Olav», fremgår det også med uhyggelig tydelighet hvorledes forbrytere i stor utstrekning rekrutteres fra dårlige hjem — fra hjem som er preget av splid, oppløsning og ofte også av lastefullhet.

Det er derfor at det er så uhyre vidtfaavnende en oppgave å gå imot de oppløsende tendenser — både ved å skaffe sunde og levelige arbeidsvilkår og boligforhold, som muligjgjør en betrygget materiell ramme om fani-

lielivet, og ved å gå like til ondets rot: å styrke den gode *ånd*, den solidaritetsfølelse som er det eneste som virkelig skaper et *hjem*. Ti fred på jorden blir her ikke før der hersker fred i hjemmene — men det nytter ikke å vente på politikernes innsats. Vi får begynne i våre egne hjem — i våre katolske hjem — i vårt *eget* hjem og la det bli preget av lyset og varmen fra det stille hjem i Nazareth!

VED ÅRSSKIFTET.

Uten å overdrive og uten å se for optimistisk på de foreliggende forhold kan man allikevel konstatere at år 1934 har bragt oss alle et lite skritt videre i løsningen av de store problemer som nu i første rekke optar sinnene i Europa: de sosiale og nasjonale motsetningsforhold og hvorledes disse best kan utjevnes. Således er vi både teoretisk og praktisk kommet et stykke lenger frem i det sosiale liv. Rundt om i alle de politiske laboratorier, hvor tenkerne og skribentene har arbeidet med å konstruere samfunnsforbedringer, er riktignok mange illusjoner brutt sammen og mange kloke og fine ideer har vist sig å savne rot i virkeligheten og derved avslørt sig som tankespinn — men samtidig er man ikke alene i Europa men også i Amerika og i Japan blitt helt klar over, at hverken den individualistiske liberalisme med sin kapitalistiske innstilling eller den marxistiske kommunisme med sin nivillering og utjevning av hele menneskeheten har vist sig i praksis som veier, der passer for det tyvende århundres mentalitet. Det sosiale spørsmål kan kun løses i kristen-nasjonal ånd og en moderne nasjon kan kun bestå når den bygger på indre fred og samarbeide. Det er en motrevolusjon mot liberalismen og marxismen med sine følgesvenne kapitalisme og materialisme, som nu har satt inn med intens styrke, ledet av menn som Roosevelt i Amerika, Eliot og Mosley i England samt Gil Robles i Spania og av partier som stats- og økonomireformatorenes i Frankrike, det fascistiske høireparti i Italia, de sveitsiske og hollandske fornyelsesbevegelser, for slett ikke å tale om Østerrik og Quadragesimo Anno's seier der. Det er arbeidet for å gjenopreise statens autoritet som nu er i full gang og resultatet vil avhenge av, om det vil lykkes å rive alle klassebevisste særinteresser ut av politikens drepande favntak og føre alle samfunnsborgere tilbake til en felles fedrelandskjærlighet som bunner i en gjennomkristen livsanskuelse. En holdbar og sann statsautoritet kan kun utvikle sig der hvor det brede folks masse er innstillet på den og anerkjenner den av sin innerste sjel. Det er dette som nu arbeider sig frem overalt og som former sig revolusjonært eller mer fredelig evolusjonært-reformistisk eftersom kapitalismen eller marxismen har fått mer eller mindre sterkt grep på menneskene i de forskjellige stater — og det er dette som 1934 har sett realisert i de mellemeuropeiske land. Fascismen, den nasjonale bevegelse i Tyskland, utviklingen i Østerrike betyr alle en forsterkelse av autoritetsprinsippet, en håndhevelse av statens autoritet med det mål å samle nasjonenes åndelige, økono-

miske og sosiale krefter og sette dem inn mot et felles mål til fedrelandets beste.

Men — hvor denne nasjonale konsentrasjon om å løse de sosiale konflikter ikke er skjedd ut fra en gjennomkristnet folkevilje eller er blitt ledet av gjennomkristne førere når den skjerpert konflikten nasjonene sig imellem. Dette har også 1934 ført bevis for i form av den økede mistillit til muligheten av en hevdelse av folkeretten i praksis og dermed også øket mistillit til Folkeforbundets effektivitet, som først i det allersiste er blitt noe rehabilitert ved den lykkelige løsning av Saarspørsmålet og den ungarsk-jugoslaviske konflikt, mens de forgjeves forsøk på avrustning og de nu i fullt sving værende oprustninger atter har gjort den almindelige tendens pessimistisk, selv om den vakre talemåte: at man ruster mot den ukjente angriper stadig opprettholdes. I virkeligheten sluttet der stadig forbund mot bestemte fiendtlige konstallasjoner statene imellem og ikke mindre enn tre ganger i 1934 stod man overfor en akutt krigsfare. I de første av årets måneder truet en russisk-japansk konflikt. I juli rørte den annen østerrikske revolusjon ved Europas sverd og vi har alle i frisk erindring den uhyggelige likhet mellom attentatet i Marseille og begivenheten i 1914 i Serajevo som mante hele krigens reusel frem igjen.

Nasjonenes konsentrasjon om sig selv er også merkedes sterkt på den internasjonale økonomiske situasjon. Vel er verden kommet ut av krisen i 1933's lavpunkt og 1934 har vist en langsom opgang, men selv i de land, som har konsolidert sig med best resultat: England og Tyskland, ved å ha fått arbeidsløsheten betraktelig ned og sin produktivitet betraktelig øket, er der kun tale om en stigende innlands-konjunktur. Verdenshandelen ligger fremdeles nede, hvad der bringer de stater, som trenger råstoffer og dem som særlig driver eksporthandel, i store vanskeligheter. Det sier nemlig sig selv at når der ikke føres varer fra land til land vil efterhvert også de innbyrdes økonomiske forhold komme helt i ulage. Derfor oplever vi nu å se en sterk bedring av de økonomiske forhold i de kapitalsvake land gå hånd i hånd med en øket stramning av det internasjonale pengemarked som igjen har alvorlige tilbakevirkninger på kreditten og først og fremst på hele gjeldsspørsmålet. Overalt arbeides der nu på å løse denne vanskelighet og atter få verdenshandelen inn i normale og samfunns-gagnlige former. Et skritt i denne retning er den i 1934

avsluttede østerrikk-ungarsk-italienske overenskomst som viser hvor meget som kan urettes når den gode vilje er der. Måtte nu dette skritt føre til en større og fullstendigere økonomisk sammenslutning av alle interesserte land.

Som stillingen er den dag i dag er det innlysende at landenes sosiale og økonomiske konflikter må løses jevnsidig, da en utjevning av en nasjons indre motsetningsforhold uten at man samtidig utjevner nasjonenes ytre motsetninger, før eller senere vil føre til en europeisk krig. En ny rettsbevissthet holder derfor også på å bane sig vei: en rettsorden som vil binde den indre klassekamp i en ny sosialrett og den ytre nasjonalstrid i en ny folkerett og derved å

rettferdigheten avløse den brutale maktinnsats. Den aller siste tids tysk-franske og italiensk-franske tilnærmelser, støttet av den engelske politikk som atter betoner sterkt sin interesse av forholdenes fredelige utvikling på det europeiske kontinent tyder på, at der fra alle kanter ønskes et samarbeide mellom stormaktene, og man tør derfor regne med et forholdsvis rolig 1935 på grunnlag av internasjonal forståelse og gjensidig støtte. At det lykkedes å regulere følgerne av attentatet i Marseille og av Saarspørsmålet tegner godt. Men det avgjørende blir allikevel om og i hvilken grad man vil gi plass for den aktive kristendom i det offentlige og private liv.

Religion og videnskap i åndslivet.

Over dette interessante emne har universitetsprofessor dr. Johannes Sauter, Wien skrevet en lengere avhandling. Da vi moderne mennesker ustanselig støter på problemer som tangerer vår tro og vår viden og ofte får disse problemer fremstillet som om det gjaldt tro eller viden — kanskje snarere formulert så: troen eller fornuften — er det av interesse å stifte bekjentskap med de resultater en lærd akademiker er kommet til ved å studere spesielt det innbyrdes forhold mellom disse menneskelivets to viktigste faktorer slik som de viser sig i hele menneskeslektens åndsliv.

Efter å ha gitt et historisk utsyn over filosofiens historie i de siste århundreder og belyst hvorledes det kunde gå til at materialismen og marxismen kunde bane sig frem til å innta en stilling på linje med de idealistiske filosofier, basert på erkjennelsen, og derved få innpass i den videnskapelige verden og leilighet til å forrykke dens metafysiske innstilling, går han over til å behandle selve problemet: står religionen og den moderne videnskap i et innbyrdes motsetningsforhold og må derfor bekjempe hverandre i åndslivet? På dette spørsmål svarer han absolutt og ubetinget: den samme videnskap har aldri vært mot religionen og er det absolutt ikke i våre dager. Darwinismens og materialismens tilhengere søkte vel i sine skrifter å påvise at den moderne naturvidenskap rådet over midler til å løse alle verdens store gåter såsom: bevegelse, liv, ånd ved å forklare dem som helt naturlige, d. v. s. kjemisk-fysikalske foreteelser der helt overflødiggjør tilstedeværelsen av åndelige krefter og dens medvirken enn si en skapende Guds eksistens — men nettop naturvidenskapen har i de siste årtier på det bestemteste tatt avstand fra disse teorier og stemplet dem som de rene postuler.

Den moderne naturvidenskap stanser tvertom op i ærbødig forbauselse overfor naturens ubegripelige vidunderer jo mer den trenger inn i dem og konstaterer deres art. Videnskapen selv er den første til å benekte at den skulde ha løst verdensgåten, slik som Haeckel vil ha det til. Den fremhever alltid at for hvert enkelt problem den utforsker og klarlegger støter den på

minst et dusin nye problemer i forbindelse med det løste så den fristes til å si at verdensgåten, verdensaltets gåte vokser proporsjonalt med de enkelte gåters løsning. Enhver ærlig videnskapsmann innrømmer dette idag.

Dr. Sauter fremdrar enkelte eksempler som belyser dette, Som vi vet optar en plantes mange rottrevler hver enkelt oppløste næringssalte fra jorden — men vi vet ikke, hvorledes det går til at disse rottrevler så nøie forstår å skjelne mellom de stoffer som planten kan dra nytte av og dem som vil skade den så den optar de første og ikke de andre. Vi vet at planten omdanner kullstoff og vann til sukker og stivelse. men vi vet ikke hvorledes den bærer sig ad med å omdanne disse enkle og ikke brennbare stoffer med en gang og gjøre dem både kompliserte og brennbare. Det er så meget mer gåtefullt som det er umulig for oss mennesker selv med alle den moderne kjemis hjelpemidler å forklare enn si rekonstruere denne prosess. Den grønne klinte som står så beskjeden ved veikanten overgår altså som kjemisk fabrikk langt våre mest moderne industrianlegg! sier dr. Sauter og han fortsetter med et annet eksempel også hentet fra planterikets tilsynelatende så enkle verden: La oss ta et ganske lite frø — f. eks. av valmuen som frembringer 40 000 slike korn om året. Vi kan med letthet analysere dette frø i dets bestanddeler av vannstoff, surstoff, kvelstoff, svovl, natrium, calcium osv. Altså skulde efter materialistenes utsagn dette frøs gåte være løst. Er den det? Langt fra! Bare forsøk å gå inn på et kjemisk laboratorium — sett alle disse bestanddeler sammen i sine nøiaktige innbyrdes forhold, legg det fremkomne produkt i jorden og se, om der til neste år vil vokse en valmue op! Nei — den hele kjerne, den hele videnskap, den hele menneskehet kan ikke danne slikt et eneste lite frø. Vi og vår verden kan bygge store og beundringsverdige maskiner, men et eneste lite frø kan vi ikke fabrikere. De kjemiske bestanddeler som vi kan påvise i en plante er jo bare betingelsene for dens vekst — men materialismens tilhengere har forvekslet dem med årsaken til veksten, fordi de har glemt eller oversett det viktigste:

det *åndelige livsprinsipp*, som ganske eksakt kan påvises i hvert eneste *levende* vesen. Allerede i frøkernelnet er hele plantens utvikling tilstede som reell og målbevisst drivkraft — de spirende blade og blomsternes farve ligger sammenfoldet og skjult der sammen med selvoppholdelsesdriften og artens forplantningsevne. Hvorledes har materialismen forklart disse hemmelighetsfulle krefter? Kan de fastslås av natrium, svovl, calcium eller lign.? Motsier derfor ikke materialismen ganske grundig sig selv når den hevder å ha utgrunnet *livets* hemmelighet, og dog absolutt ikke kjenner eller erkjenner det aller viktigste?

I materialismens blomstringstid — hvis man kan bruke dette uttrykk om noe så fjernt fra det *levende* liv som denne retning — blev der triumferende meddelt: «Nu har vi dissekert, utforsket og klarlagt hele det menneskelige legeme og ikke funnet spor av noen *sjel!*» Til det kan vi rolig svare: det vilde ha vært slemt nok for sjelen om dere hadde «funnet» den — men nettop fordi vi *ikke* finner den og dens virksomhet i legemet allikevel er en erfaringssak, en sikker kjennsgjerning, tror vi mennesker av idag igjen på et *åndelig prinsipp* som ligger til grunn for alt liv. Ti vi anser det nu som *bevist*, at verden består av to prinsipper: materie og ånd — eller rettere sagt: at den hele synlige verden hviler på et usynlig grunnlag som holder den oppe. Derfor har den moderne videnskap nu forlatt både materialismen, som holdt på at alt bestod av «materie» eller av «kraft og stoff» — og darwinismen, som forklarte verdens mangfoldighet med en mysteriøs «utvikling», skjedd gjennom tilpasning, variabilitet, kamp for tilværelsen og «de sterkeres utvalg», og hylder istedetfor alt dette «vitalismen», som anerkjenner *livet* (vita) som en *åndelig* realitet. Og som dette er den ansvarsbevisste og samvittighetsfulle forskers innstilling i biologien er den det også på kjemiens, fysikkens, geologiens, palæontologiens, antropologiens, astronomiens og historiens områder. Overalt ser han *åndens* virke.

Og går vi nu ned i den anorganiske natur, hvor et *levende prinsipp* ikke viser sig så klart som det allikevel må sies å gjøre i menneske-, dyre- og planteriket — så treffer vi også der virksomheter vi må erkjenne som liv. I verdensaltets minste bestanddel, i atomene, kret-

ser negative elektroner om en positiv kjerne som planetene om solen med den uhyre fart av 2188 km. i sekundet. Og fysikeren overser ikke den mulighet at under denne prosess, den såkalte Bohr'ske utstrålingsbetingelse, *vet* — vi vil bruke denne betegnelse i mangel av noen mer dekkende, men selvfølgelig er der ikke tale om bevissthet i menneskelig forstand — atomet på forhånd hvilken tilstand det skal gå over i, før det kan begynne å virke. «Til det allerminste virkeprinsipp», sier den store fysiker Sommerfeld, «inatar vi nu et teleologisk, ikke et kausalt standpunkt.» I det altså fysikerne nu ser sig nødsaget til å forlate det kausale (årsaksbegrunnede) synspunkt, det eneste som materialistene vil la gjelde, og har godtatt det teleologiske (*målbevisste*) har de istedet for materien godtatt *ånden* som grunnlag for hele verdensaltet, da en målbevisst plan forutsetter tilstedeværelsen av en visdommens ånd, som *setter* målet. Og går vi fra det minste til det største — til stjerneverdenen så *vet* vi at der foruten vårt eget «melkeveisystem», hvor solen er centrum, finnes millioner av andre stjernesystemer med millioner av andre soler. Tallene på deres fjernhet — på «lysårene», som denne måles med behøver vi ikke her å gå inn på — det er selve det uendelige som åpenbarer sig. Og dette ubegripelige blir ikke mindre når vi erindrer at alle disse milliarder og milliarder av himmellegemer farer gjennom verdensrummet i rasende fart og dog beveger sig lovbundet i evig kretsløp. Kan ikke bare et guddommelig verdensprinsipp med uutgrunnet kraft og visdom ha klarlagt og styrt *enheten* som omfatter både det minste og det største og finnes som prinsipp både i atomet, det synlige liv på jorden og i verdensrummet? Det er vanskeligere *ikke* å tro på tilstedeværelsen av en Gud, skaper og opprettholder, enn det er å erkjenne hans eksistens bak og i alle naturens undere. Uten religion blir videnskapen derfor også en selvmotsigelse — hånd i hånd danner de det *sanne* åndsliv. Derfor — slutter dr. Sauter — ser vi også at den moderne videnskap mer og mer fylles med ærbødighet for verdens grunnproblem jo mer det lykkes den å erkjenne og avsløre. Mellom religion og *ærlig* videnskap av idag er der intet motsetningsforhold — tvært om bestyrker og bekrefter denne videnskap religionens grunnsetninger.

Hedningemisjon og jorddyrking.

Intet sted har den teologiske grunnsetning: «nåden bygger på naturen» så konkret gyldighet som ute på misjonsmarken hvor sundhet er den beste betingelse for de innfødtes tilgjengelighet for kristendommens lære og trykkende bekymring for det daglige brød mer enn annet steds forhindrer sinnene i å kunne samle sig om et *åndelig budskap*. Våre misjonærer må stadig huske dette om de vil ha held med sig i sitt arbeid og de tar derfor også alltid i første rekke fatt på å pleie de syke og avhjelpe den værste nød før de med det glade bud-

skap kan bane sig vei til hjertene. Dette gjelder selvfølgelig først og fremst de laveststående folkeslag, hvis hele innstilling ligger så fjernt fra å kunne forstå en så ophøiet tankegang som kristendommen, selv om de i sig selv ikke mangler religiøse anlegg. At de imidlertid er så bunden av det rent materielle kommer av at de tross all sin fordringsløshet ofte ikke kan skaffe sig det aller nødvendigste til å føre en menneskelig tilværelse. De har jo aldri lært å tenke på den dag imorgen, men overlatt alt til det fruktbare tropeklima,

og som følge derav er de hjelpeløs prisgitt dette klimas iunefullhet og bukkes under for alle naturkatastrofer som uvær, oversvømmelser, tørke o.s.v. Desto mer trenger de også helt materiell støtte fra dem som kommer til deres land i den gode Hyrdes navn.

De katolske misjoner i Kina, Indien, Afrika og på de oceanske øer arbeider mest mellom jorddyrkende folkeslag og bondens avhengighet av sitt akerbruk betyr i mange retninger en fordel for misjonsarbeidet fremfor andre næringsveier. Det holder nemlig stadig mennesket våken for sin fullstendige avhengighet av en overjordisk styrelse: regn og solskinn som jordbunnen trenger kan det lille menneske ikke frembringe når det passer ham og han trenger det. Og når selve livets daglige begivenheter så tydelig innprenter ham dette blir uvilkårlig det jordbruksdrivende folkeslags hele åndsliv innstillet på dette og sinnet blir mer mottagelig for det overnaturlige lys. Hos de oprinnelige folkeslag som lever som bønder støter man derfor også stadig på den kjensgjerning at en slags religiøs forestilling gjennomtrenger hele deres liv og gir sig utslag ved alle betydningsfulle begivenheter som fødsel, kjønnsmodning, ekteskap, husbygging, når de sår og høster, begynner en reise o.s.v. Denne religiøse tankegang letter selvfølgelig den katolske misjonsvirksomhet betraktelig — og jo mer en misjonær derfor kan knytte sin forkynnelse til folkets forestillingskrets, hjelpe det til å forbedre og trygge den økonomiske stilling, jo større utsikt har han til å kunne løse sin hellige oppgave. Han må også ta dette hjelpearbeid op for å kunne opprettholde familie- og folkesamfundet som jo hos alle urfolk spiller en langt større rolle enn i Europa. Ti når akerbruket ikke lønner sig må et folks beste sønner forlate sine hjem for å søke utkommet som industriarbeider eller som kulis for de hvite — hvorved de rives ut av sitt familie- og stammemiljø og mister ethvert religiøst og sedelig holdepunkt og går tapt såvel for sine frender som for Guds rike. Derfor gjelder det for alle misjonærer i så utstrakt grad som mulig å holde en stamme, en bygd, en familie sammen og tjene et landbruksdyrkende folk ved å lære dem å oparbeide og utnytte sin jord bedre. Derved har han også omsorg for *folkesundheten* — ti jo bedre et landbruk ernærer sin dyrker og hans familie dess mer motstandskraftig blir han og hans overfor sykdommer. Som bekjent er det overalt kvinnen som hos hedningefolkene må ta de tyngste tak hvorved de ofte overanstrenger sig foruten at de underernæres med skjebnesvangre følger for avkommet. Idet misjonæren søker å lette kvinnens lodd ved å undervise i de nyere arbeidsmetoder bedrer han derfor hele folkets sundhetstilstand.

Men hensynet til selve misjonsarbeidet krever også nu mer og mer at de utsendte «høstfolk» virkelig forsø-

ker å så og høste på disse steder. All misjonsvirksomhet lider jo meget økonomisk under verdenskrisen og det merkes følelig alle de steder hvor man i tillit til den katolske offervillighet har påbegynt større foretagender som nu trues med stagnasjon eller fullstendig opphør fordi den materielle støtte mangler. Det er ikke så lenge siden at mgr. Salotti har gjort hele den katolske verden oppmerksom på hvor dårlig det stod til med våre misjonærer økonomisk. Hvis bidragene til misjonen skulde svikte fremover som de har sviktet de siste år vil der i neste år kun kunde stilles halvparten av de midler til disposisjon som blev utdelt mellom misjonene i 1929. Så meget desto viktigere er det derfor at disse arbeider på å bli selvhjulpne, hvad nettop jorddyrkningen kan bidra meget til. Misjonærene kan leve bedre og sundere og beholde kreftene lengere — der spares innkjøp av dyr hermetikk o.s.v. og der knyttes intime tråder til den innfødte befolkning ved å ha en felles jordisk interesse med den.

Men selvfølgelig kan man ikke uten videre overføre europeiske arbeidsmetoder til tropene. På hver misjonsstasjon må der derfor finnes minst en misjonær med den nødvendige lokale fagutdannelse. Han må kjenne den stedlige planteverden og de beste dyrkemethoder for den samt vite hvilke europeiske vekster som med fordel lar sig omplante på stedet. Dette kjennskap kan han selvfølgelig erhverve sig ved å eksperimentere, men det blir ofte en kostbar vei gjennom de uundgælige feiltagelser og skuffelser og ofte dyre misgrep.

Nu meddeler generalsekretæren for «det hollandske akademiske misjonsselskap», pater dr. Gregorius, O. M. Cap., at der ved Wageningen i Holland finnes en landbrukshøiskole som i sin læreplan innrømmer landbruket i koloniene en rummelig plass. En rekke av studenter som tilhører den katolske akademiske forening arbeider her med særlig henblikk på å kunne tjene misjonærene med råd og dåd. Det er et helt nytt arbeidsfelt som er åpnet og hvorved der er dannet et centrum hvor alle misjonærer kan få veiledning bl. a. om muligheten for å innføre de forskjellige europeiske plantearter på sine stasjoner og om den beste måte å utnytte de stedlige dyrkningsmuligheter på. Samtidig er der opprettet kortere kurs for såvel misjonærer som lægebødre, hvor disse får meddelt de elementære kunnskaper i landbruk og havebruk i tropene. Ennvidere vil man opprettholde en stadig brevveksling med misjonærene om disse emner og alltid stå dem bi med sakyndig veiledning.

Denne nye form for misjonshjelp står åpen for alle katolske misjonærer som henvender sig til Auskunfts-bureau für landwirtschaftliche Fragen, Heeranstræet 22, Wageningen (Holland).

Husk å betale forfallede kontingent!

Eugenikk og cölibat.

I en artikkel i det bekjente katolske tidsskrift «Magyar Kultur» i Ungarn skriver B. Biro følgende:

«Eugenikerne hylder den anskuelse at de katolske presters cölibat betyr en fare for kulturen fordi dette cölibat forhindrer fødselen av begavede mennesker. Statistikken har nemlig påvist at den ändelige utvikling som den katoiske geistlighet gjennemsnittlig representerer kun opnåes av 5 a 10 prosent av hele menneskeheten — men i kraft av cölibatet forminskes denne elite i hver generasjon med 10 pst. På den måte vil etterhvert begavelsen utdø og folkenes ändelige nivå senkes.

Som bevis på dette anfører eugenikerne at den protestantiske geistlighets sønner såvel i historien som i videnskapen har spillet en stor rolle for de protestantiske folks utvikling. Berzelius, Celsius, Enke, Euler, Jenner, Linné, Lessing, Hobbes, Hamach var således prestesønner. Skulde man medregne sønnesønnene og familieforgreningene også vilde denne rekke navn bli ennu mer imponerende.

Ennvidere hevder eugenikerne at grunnen til at de katolske folkeslag kun har ydet så få fremragende prestasjoner sikkert må søkes i cölibatet — hvorfor de håper at cölibatet etterhvert må bli avskaffet.

Bevisførselen er imidlertid helt feilaktig. For det første har ved siden av de arvelige-biologiske faktorer omgivelsene og opdragelsen av avgjørende innflytelse. Dessuten spiller morens arvebiologiske betydning en stor rolle. St. Augustin arvet sin fromme og kloke ånd fra sin mor Monika — Timoteus sin standhaftige tro fra sin rettenkende mor. Morens eugeniske betydning menes å være i det hele tatt langt større enn farens. Dertil kommer at de fleste menn av større kulturell betydning har vært ugifte. Vi skal bare nevne Plato, Heraklet, Pythagoras, Michelangelo, Leonardo, Galilei Descartes, Spinoza, Leibnitz, Kant, Beethoven, Schopenhauer, Brahms og Bruckner.

Imidlertid må det også benektes at det katolske folk er kulturelt mindreverdige. Nettopp i disse land trives den herligste kunst og trives der den dag i dag. Og man kan heller ikke forbigå den kulturelle betydning av Benediktiner-, Zistercienser-, Præmonstratenser- og Jesuittskolene. Hadde disse institusjoner kunnet oprettholde sitt ry om lederne hadde vært gifte? Hadde Tomas av Aquina vært det store under Athanasius og Gregor VII vært forbilleder på en statsvilje, Ignatius Loyola på en verdenserobrende kraft, Vinzenz på velgjørenhet, Sonnenschein på en verdensbys apostel om de hadde måttet beskjeftige sig med personlige familieanliggender og hatt en skrikende barneskare om sig?»

Præhistoriske skelettfund i Palæstina.

Der foreligger nu nærmere enkeltheter om de præhistoriske skjelettfund som nylig er gjort i Palestina. I Barbeau-klippen ved Nazareth har man opdaget et skjelett som man mener å kunne datere tilbake til 20 000 år f. Kr. Abbé Breuil av den internasjonale præhistoriske kongress blev underrettet om funnet og begav sig øieblikkelig til stedet, hvorfra man senere transporterte kraniet sammen med hele den jordmasse som omsluttet det øvrige skjelett til den nærmestliggende misjonsstasjon. De første undersøkelser fastslår at der her foreligger et eksemplar av Neanderthal-rasen. Skjelettets knæ var trukket op mot brystet og det synes å være av et barn — overordentlig godt bevart som neppe noe annet av de hittil ca. 40 andre Moustierifunn. Straks efter gjorde man ennu et lignende funn — denne gang i hulene Djebel Kafzeh, likeledes i nærheten av Nazareth. Her har iøvrig

den franske vicekonsul i Jerusalem, Alfred Neuville, allerede ifjor funnet en Mousterieleir, og nu i september stødte han fire meter dypere på fire kranier som blev sendt til det hebraiske universitet i Jerusalem og undersøkt der av en av professorene og av pater Köppel S. J. fra det bibelske institutt. Han mente å kunne datere disse kranier 40000 år tilbake f. Kr. Alle disse funn var leiret i sand og aske og ikke i sten som dem man før har påtruffet.

BOKANMELDELSE.

Hartvig Nissen: «Øie for øie, tann for tann? Forbrytelse og straff.» — (Cappelens Bibliotek for natur og kultur.)

I denne lille bok har fengselsdirektør Nissen gitt en utmerket oversikt over strafferettens utvikling samt en orientering i moderne fengselsvesen og fangebehandling. Forfatteren viser hvorledes straffen må tilstrebe både generalprevensjon og individualprevensjon. Den skal tjene som advarsel mot lovovertrædelse og forbrytelse, og den tar sikte på ved forbedring av forbryteren å hindre hans tilbakefall.

Gjennem statistiske undersøkelser påvises det hvorledes forbrytelsen i de fleste tilfelle er en frukt av arv og miljø. Det fremholdes at kriminalpolitikken må bygge på det formålstjenlige for å opnå de beste resultater for samfund og individ.

Det er å ønske at denne bok må bli lest av mange. Enhver kan bli stillet overfor den ansvarsfulle opgave som domsmann eller medlem av en lagmannsrett å avsi dom over medmennesker, og det burde da stå som en plikt å ha et visst kjennskap til hvorledes rettspleie og straffeordningen virker.

Boken er forsynt med en oversiktlig innholdsfortegnelse og en fyldig litteraturfortegnelse.

H. J. I.

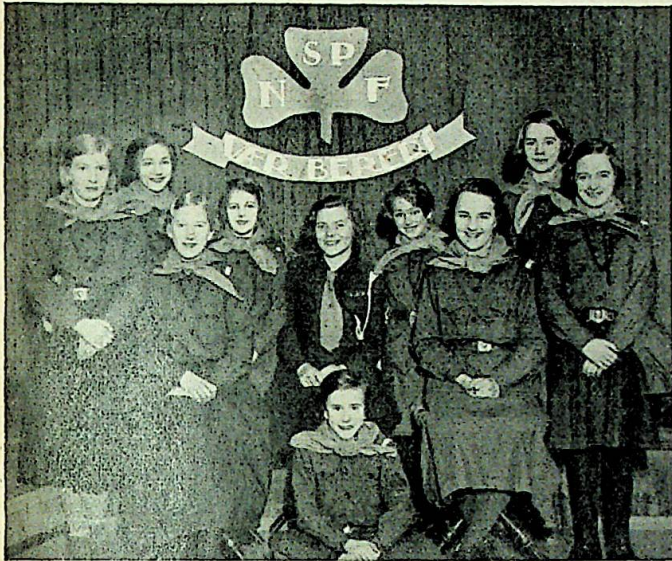
Herhjemme: —

HANS HØLÆRVERDIGHET BISKOPEN vendte mandag tilbake til Oslo.

OSLO. — På O. K. Y.s styremøte 8. januar fikk styret følgende sammensetning: Formann: Wilfred Fiala, viceformann: Egil Olafsen, kasserer: Bernhard Srøbka, sekretær: Alfred Taxt. — Felleskomunionen søndag 13. ds. fikk stor tilslutning. Etter messen var det en festlig tilstelning hos pater Notenboom. Om aftenen holdtes det første ordinære møte i det nye år som var godt besøkt. Formannen åpnet møtet og ønsket alle velkommen, hvorefter man gikk til bords. Ved bordet holdt form., Wilfred Fiala, en tale for direktøren pater Notenboom, hvori han fremholdt at O. K. Y. alltid fremover vilde støtte og hjelpe pater Notenboom, og lovet at O. K. Y.s hjerter vilde stå åpne for ham. Formannen overrakte derefter pateren en pen leselampe, med inskripsjon på skjermen. Derefter reiste pateren sig og takket i varme ord formannen og medlemmene av foreningen for den vakre gave. — Litt senere blev avisen oplet av Willy Olafsen, og

det blev besluttet at O. K. Y. nu skulde begynne med sang-øvelsene for alvor. — Møtet fortsatte i god stemning til kl. 11½, og alle var enig i at dette første møte lovet godt for fremtiden.

Cives.

Den nystiftede katolske speiderpiketropp i Bergen.

ARENDAL. — Vår julefest i år blev preget av vår kjære biskops besøk på gjennomreise til Sørlands- og Vestlandsbyene. Hvor kjært var det ikke for oss alle å se ham igjen, høre hans vakre stemme for alteret under gudstjenesten både ved morgen- og eftermiddagsandakten og få lov til å hilse på ham og tale med ham på festen. Pater Leo ønsket ham velkommen på det hjerteligste fra oss alle ved festens begynnelse og nevnte også at det var en glede for ham selv å være tilstede første gang som menighetens sogneprest. Skole-søstrene hadde gjort sitt beste med et utmerket resultat. Barnenes prestasjoner var vakre og blev utmerket pent fremført. En av de større småpiker fremsa en utmerket pen prolog til Hans Høiærverdighet, og alt gikk stille og festlig for sig. Øverst i salen mellom kaffe- og chokoladebordene hadde fru Paula Messel arrangert et «biskop-bord» hvor små oplyste kakehuser i bomullssne med røde marsipankirsebær tok sig morsomt og godt ut. Pater Leo ønsket velkommen tilbords, og Hans Høiærverdighet takket alle — ikke minst lærerinnene og barna for de vakre og smakfulle prestasjoner og roste det pene lokale, men gav oss også et litet håp om, at vårt inderlige ønske om snart å få eget lokale, ved hans og ikke minst — vår egen hjelp, skulde komme til å gå i oppfyllelse. Da vi hadde spist begynte gangen om juletreet. Alle de gamle kjære og kjente julesanger blev sunget om og omigjen av glade røster, og tross det store lokale var trengselen ganske stor. Pater Leos store hjerte hadde hatt rum også for ikke-katoliker, men vi synes alle, at vår fest var i julens ånd: stillferdig, smakfull og hyggelig og særlig festlig på grunn av vår elskede biskops nærvær.

I. H.

DRAMMEN. — Julefesten blir feiret i Drammen den 3. eller den 4. januar. Så har det vært skikk og bruk alltid så vidt man husker. Og aldri bør man respektere tradisjonen så høit som når det gjelder en julefest. Slike fester har bestått sin prøve. De har vært koselige og vellykkede bestandig, bare man holder sig til det gamle. Vår julefest på torsdag, den 3. januar var da så som det pleier å være. Våre gode Sankt Josefsøstre hadde pyntet treet i menighetens lokale. Presis kl. 5 ringte Søster Olava med en liten klokke som hun har brukt til det i næsten 40 år, til tegn på at gjestene, vel 50 i tallet, nu måtte samle sig for å gå rundt treet. Så var det utdeling av poser med julekask og det blev budt epler og appelsiner, alt med de påkrevete pauser, så som det passer sig på en julefest. Derefter gikk vi til bords: — et festlig pyntet julebord. Da vi efter maten lekte selskapsleker ved treet, kom enda julenissen med en liten overraskelse til enhver. — Så er vår familiefest hvert år, og hvert år er vi alle, store og små, strålende av fornøielse. — Men så skal det refereres at i år hadde vi den særlige glede å se Syllings Rektor, herr pastor Riesterer i vår midte. Og det var han som holdt den offisielle juletale. De vurderende og opmuntrende ord som han med den ham egne verdighet rettet til oss, gjorde et dypt inntrykk og blev lønnet med en kraftig applaus. Videre var det oplesning i prosa og poesi. Og last but not least, musikken hadde en ukjent rytme i år. Ti istedet for vårt gamle harmonium var det nu et nytt piano som ledsaget våre julesanger. — Så var julefesten for 1934 i Drammen. Den siste som blev feiret i menighetens gamle lokale. Førstkommende jul vil vi samles i en stenbygning som nu allerede er opført til annen etasje og som vil bli den nye prestegård og det nye foreningslokale.

P.....n.

KRISTIANSAND. — Vi vil fortelle om to hyggelige fest-aftener vi her i Kr.sand fikk foranstaltet i juletiden. Aften juledags aften samledes menigheten i skolelokalet for å gratulere vår kjære sogneprest mgr. Kjelstrup med hans 60 års fødselsdag den 27. desember. Der blev sunget, deklamert og overrakt blomster og en gave fra menigheten. I sin takketale forsikret mgr. at han var rørt over den opmerksomhet som blev vist ham. Det hele hadde måttet forberedes i hui og hast efter at man knapt i forveien ved «St. Olav» hadde fått nys om 60 års dagen. — Søndag den 6. januar, Hellig-trekongersdag, samledes menigheten med venner og bekjente, henvend 70 personer, efter aftengudstjeneste til julefest i et rummelig lokale, som søstrene hadde innredet i hospitalets nybygg. Lokalet var festlig utsmykket og bordene rikt dekket. Festen begynte med avsyngelsen av julesalmen «Stille natt». Så holdt sognepresten en anslående velkomsttale. Efterpå blev en kaffevis med begeistring sunget, som innledning til den følgende bevertning. Aftenens program bød på megen avveksling. Sognepresten fremviste en hel del vakre lysbilleder, nemlig bibelske billeder (reproduksjoner av kunstverker) fremstillinger av landskaper og byggverk i Det hellige land, romerske kirkebilleder, landskaps- og nasjonal-draktbilleder fra Tyrol. Så foretokes en utlodning av mange rare ting, hvorved enhver som hadde tatt nummer høstet gevinst, og mangen en ting vakte overraskelse og satte latter-

musklene i bevegelse. Straks etter utlodningen åpnedes «porten», og til almindelig forbauselse og hallo! skred en veritabel kamel inn i festhallen, ledet av en fantastisk klædt orientaler, som dog gledeligvis viste sig det norske sprog kyndig. Kamelen var belesset med adskillig. Etter at det på våre breddegrader uvante dyr hadde trukket sig tilbake til Østerland, slog unge og gamle festdeltagere tre tett sluttede ringer om juletreet og sang det ene julekvad efter det annet. Alle tilstedeværende viste sig å være fornøiet og jubelen stod høit i taket. Festen avsluttedes med en kort aftenbønn i «julestjernens», nemlig den evige lampes, skjær i kirken. St. Josephssøstrene har all ære av tilstelningen og serveringen, fortjener også særlig takk for avståelsen av det formålstjenlige, store lokalet til festforsamlingen.

En deltager.

— og derute:

VATIKANBYEN. — Ved gjennomgangen av kardinal Gasparis literære etterlatenskaper har man funnet hans memoarer som omfatter flere bind. Likeledes konstaterte man tilstedeværelsen av en omfangsrik samling diplomatiske dokumenter og privatbrev som har meget stor historisk interesse. Siden kardinalens tilbaketreten som statssekretær hadde han viet en stor del av sin tid til å bringe orden i sin store dokumentsamling i den hensikt å kunne gi fremtidens historieskribere et fullgyldig materiale til å forstå pave Benedikt XV's holdning under verdenskrigen. Om dette materiale likesom alt hvad der berører pave Pius XI's pontifikat i den nærmeste fremtid vil bli gjort tilgjengelig for offentligheten er foreløbig uvist. — Den katolske presses verdensutstillings offisielle åpning er nu fastsatt til den 1ste april 1936 og den vil bli lukket 1ste oktober. Innenfor dette tidsrum vil der finne en del kongresser sted til drøftelse av emner som faller inn under pressens virke. — Etter hvad «Popolo di Roma» meddeler vil den såkalte Anno Santo-film som omhandler begivenheter under det hellige år, kun vil bli forevist under kontroll av den kirkelige myndighet i seminarer, religiøse institusjoner o. l. — men ikke komme op på offentlige kinoer. Som begrunnelse angis at alle de hellige handlinger, gudstjenestene, prosesjonene og audiensene ikke bør forevises et tilfeldig publikum som mangler forutsetninger til å forstå filmens innhold.

KJØBENHAVN. — På et møte, arrangert av D. K. K. F. og A. C. som fornylig blev avholdt i København innledet fru Utke Ramsing og dommerfullmektig Højriis, Esbjerg, en diskusjon om «kvinnen, katolsk og juridisk belyst.» Fru Utke Ramsing ga først en historisk utredning av kvinnens stilling i middelalderen, hvor Kirken hadde hevet henne fra hedenskapets trellekår frem til en så godt som likeberettiget stilling med mannen, mens den påfølgende reformasjon igjen kuet henne ned. Imidlertid hadde den moderne kvinnebevegelse ved målbevisst arbeid skaffet henne igjen like rett med mannen på det politiske og juridiske område og den katolske kvinnebevegelses mål er ved kvinnens forsøkte innflytelse i det offentlige liv å virkeliggjøre Pius X's motto: «å forny alt i Kristus». — Etterpå gjennomgikk dommerfullmektig

Højriis kvinnens stilling til de forskjellige sider av erhvervs- og rettslivet, idet han navnlig gikk inn på de problemer som reiste sig for den katolske kvinne overfor ekteskaps- og fosterdrapslovgivningen. — Diskusjonen var meget interessant og samlet sig særlig om dobbelterhvervet og dets berettigelse. («Nord. Ugeblad».)

MONT BLANC. En messe for fred mellem folkene celebreres en gang månedlig i det kapell som er anbragt inne i den kjempemessige Kristus-Konge-statue som er reist vis-a-vis Mont Blanc på Mont des Houckes i 2000 m. høide. Statuen er høiere enn et 10-etasjes hus og man kan tenke sig hvilket arbeid det har vært å transportere materialet til den op i slike høider. Ved kapellets innvielse leste biskopen av Ancey, mgr. Florent de la Villerabel, den hellige messe for flere tusen troende.

PARIS. 8 søskende har for nylig vært samlet i Paris for første gang i løpet av 40 år. De er alle misjonærer. Blandt brødrene er en Maristpater som har tilbragt $\frac{1}{4}$ århundre som misjonær på Fidji-øene, hvortil han også skal vende tilbake. Han har ikke vært i Frankrike i 40 år. En annen bror er Franciskaner og har arbeidet 30 år i Indien. Den tredje er Kapusiner og den fjerde Redemptorist. Av de 4 søstre er en franciskanerinne i Notre-Dame des Anges og de tre andre tilhører kongregasjonen «des Fidèles Compagnes de Jésus». Familiesammenkomsten fant sted i denne kongregasjons kloster i Paris. Det var et gripende øieblikk da de 4 søstre knelte for sine 4 brødre for å motta deres velsignelse efter at de alle tilsammen hadde sunget «Magnificatet». Ialt har der vært 9 søsken men en søster som var franciskanerinne er død for noen år siden i Indien.

MÜNCHEN. Hver søndag leses der hellige messer i et av centralbanegårdens venteværelser i München. Den første leses allerede kl. 3 av hensyn til de mange turister som ønsker å ta en utflukt til de nærliggende alper. Fra 130 messer det første år er antallet nu steget til 385, som har vært bivånet av 71,562 deltagere mens 4633 komunioner har vært utdelt.

Innsamlingen

til fond for „St. Olav“.

«Jeg, erkebiskopen, opsetter bygningen av en kirke for å kunne grunnlegge en ny katolsk avis.»

(Kardinal Mercier.)

«Godt Nyttår» nr. 2 kr. 1.00

Ialt innkommet kr. 9610.12. Alle bidrag, selv de minste, mottas fremdeles med den største takknemlighet.